

Jij en u

Eén van de grootste misverstanden tussen Duitsers en Nederlanders is het gebruik van "jij". Nederlandse zakenmensen spreken elkaar al bij de eerste of tweede ontmoeting met "jij" aan en onder collega's wordt dit altijd gebruikt. Voor een Nederlander is het onbegrijpelijk dat Duitsers, ook al zitten ze al dertig jaar op hetzelfde kantoor, elkaar "meneer Schmidt" en "mevrouw Meier" noemen.

Wel is de aanspreekvorm ook een kwestie van de branche, de werksfeer en de leeftijd. Maar het Nederlandse "je" of beklemtoonde "jij" is niet hetzelfde als het Duitse "Du". Men kan het meer vergelijken met het Engelse "you". Dit betekent dat als men elkaar in Nederland met "jij" aanspreekt, dat niet betekent dat men vrienden is of dat de ander iemand bijzonder aardig vindt. Het is gewoon de gebruikelijke aanspreekvorm. De pragmatische Nederlanders vinden het praktisch en men hoeft niet altijd moeilijk te doen en "meneer" of "mevrouw" zeggen en dan een - meestal lange - achternaam uit te spreken. De Nederlandse voorkeur voor beknoptheid is al zichtbaar in voornamen als Ad, Kees of Bas.

Met "jij" aanspreken is dus geen gebaar van vriendschap, en betekent zeker niet dat de onderhandelingen nu minder hard zijn. De overgang naar de jij-vorm vindt vaak onaangekondigd plaats in een gesprek, met uitdrukkingen als "Als je dit of dat doet, merk je al snel..." Vanaf dan mag je tegen je gesprekspartner of je baas gewoon "jij" zeggen, het verplicht tot niets. Maar Nederlanders weten ook dat de jij-vorm in Duitsland minder vaak voorkomt, dus houden ze zich liever aan Sie. Het komt echter altijd netjes over als je jezelf voorstelt met voor- en achternaam. En als je een Nederlandse baas hebt en hem wilt bellen, kun je het beste ook je voor- en achternaam geven.

Bij officiële gelegenheden ligt dat een beetje anders. Dan wordt ook in Nederland vooral "u" gebruikt. Dan zegt men "meneer" plus achternaam, of in ieder geval voor- en achternaam, en "u". En tot in de jaren zestig was het in Nederland nog gebruikelijk om tegen zijn ouders "u" te zeggen (in Duitsland was dat maar tot ongeveer 1900). Nu nog zijn er sommige Nederlanders die uit oude gewoonte "u" tegen hun ouders zeggen.

God wordt door Nederlanders ook met "u" aangeduid. Dit heeft te maken met de calvinistisch-protestantse traditie van Nederland. "In tegenstelling tot de Duitse God is de Nederlandse God niet de "liefdesgod" die men zomaar met "jij" kan aanspreken, maar een wrede, straffende God," legt de Duitse deskundige en auteur Dik Linthout uit.

In de dagelijkse omgang begrijpen veel Nederlanders echter niet dat het Duitse "Sie" niet afstandelijk of minachtend bedoeld is, maar als een uiting van respect voor de ander. Het

---

wordt meer geïnterpreteerd als een teken van stijfheid en een uitgesproken gevoel voor hiërarchie.

Bron: <https://www.uni-muenster.de/NiederlandeNet/nl-wissen/kultur/kulturunterschiede/duzenundsiezen.html>